

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GK 71
7/11480

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 - 322
Konu : Yazılı Soru Önergesi

08 Subat 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29/12/2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18410 sayılı yazınız.

Zonguldak Milletvekili Ali KOÇAL'a ait 7/11480 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ilâşikte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ ALİ KOÇAL'IN 7/11480 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

4857 sayılı İş Kanununun 77 inci maddesine göre işverenler işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemek, işçileri karşı karşıya bulundukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermek zorundadırlar.

Bu amaçla işyerinde yapılacak iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin usul ve esaslarını düzenleyen Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 07/04/2004 tarihli ve 25426 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde işverenlerin, çalışanların yaptığı veya yapacağı işle ilgili bilgisinin olmaması, eksik olması ya da mevcut bilgisinin yetersiz kalması gibi hususları dikkate alarak işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanlarının değişmesi halinde ve yeni teknoloji uygulamalarında, çalışanlarının eğitim almalarını sağlamakla yükümlü olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, eğitimin değişen ve yeni ortaya çıkan risklere uygun olarak yenileneceği ve gerektiğinde periyodik olarak tekrarlanacağı da aynı maddede hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü üzere işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi işverenlerin temel yükümlülüklerinden biridir.

Maden sektöründe iş kazası ve meslek hastalıklarıyla karşılaşma ihtimalinin diğer iş kollarına oranla daha yüksek olması sebebiyle Bakanlığımız tarafından meslek odalarıyla işbirliği yapılmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımız ile TMMOB Maden Mühendisleri Odası arasında 03/05/2007 tarihinde "Madenlerde İş Sağlığı ve Güvenliği İşbirliği Protokolü" imzalanarak "Madencilik Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Kampanyası" başlatılmıştır.

Kampanya kapsamında 8 farklı ilde eğitim seminerleri düzenlenmiş ve bu seminerlere işçi ve işveren temsilcileri ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kurum ve kuruluşlardan yaklaşık 3400 kişi katılmıştır. Dursunbey, Ermenek, Gediz, Zonguldak, Edirne, Afyon, Erzurum ve Soma'da düzenlenen bu seminerlerde maden mevzuatı, işverenin sorumlulukları; madenlerde iş teftişi, güvenlik kültürü, risk değerlendirmesi; maden sektöründe örnek iş kazaları, iş sağlığı ve güvenliği ile verimlilik ilişkisi, akciğer toz hastalığı (pnomokonyoz) iş yeri hekimliği, madenlerde toz sorunu ve madenlerde kişisel koruyucu donanım konuları ele alınmış ve maden ocaklarında çalışan işçiler, işverenler ve konuyla ilgili tüm tarafların bilgi birikimi ve duyarlılığı artırılmaya çalışılmıştır.

Ayrıca, madencilikle ilgili 1 tanıtım afişi, 1 tanıtım broşürü, 3 bilgilendirme afişi, 4 bilgilendirme broşürü hazırlanmış ve illerde düzenlenen bilinçlendirme seminerlerinde bu dokümanlar sosyal taraflara ücretsiz olarak dağıtılmıştır.

Bu çalışmaların dışında yapılan diğer projelerle de madencilik sektörü desteklenmiş ve sektöre yönelik çalışmalar planlanmıştır. 2006 Şubat ayında tamamlanan "Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Güçlendirilmesi İSAG I" projesinin devamı niteliğinde olan İSAG-II Projesi kapsamında, uyumlaştırılan iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının özellikle KOBİ'lerde etkin ve verimli şekilde uygulanmasını sağlamak, Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliğinin geliştirilmesine katkıda bulunmak, işçilerin sağlık gözetimini yürütmek, sosyal paydaşları iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitmek, işyerlerine ve özellikle KOBİ'lere yaygın ve ucuz iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sağlamak amacıyla 6 adet gezici iş sağlığı aracı teslim alınmıştır. Bu araçların maden sektörüne de hizmet etmesi amacıyla Türkiye Taş Kömürü ile ön görüşmeler yapılmış ve hizmet sunumu konusunda mutabakat sağlanmıştır.

Avrupa Birliği ile sürdürülen işbirliği çerçevesinde, 2007 yılı Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı kapsamında, Bakanlığımız tarafından hazırlanan "Türkiye'de İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Koşullarının İyileştirilmesi Projesi" AB Komisyonunca kabul edilmiştir. Proje kapsamında Türkiye'deki özellikle maden, inşaat ve metal sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği açısından çalışma koşullarının iyileştirilmesi, İş Sağlığı ve Güvenliği kayıt sisteminin yapılandırılması, tanıtım ve eğitim faaliyetleri ile toplumsal bilincin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

2010 yılında pilot uygulamaları başlayacak olan proje kapsamında, Zonguldak ili projenin maden sektöründeki uygulamaları için pilot il olarak belirlenmiştir. İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri modelinin ve iş sağlığı ve güvenliği bilgi sisteminin geliştirilmesinin yanında iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine ve paydaşlara yönelik eğitim ve duyarlılık artırma faaliyetlerini de içeren bu proje kapsamında iki yıl içinde yaklaşık 25 maden işyerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda pilot uygulamalar gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu maden ocağının Bakanlığımız İş Müfettişleri tarafından en son 09/06/2009 tarihinde "Yer Altı Kömür Madenlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Denetimi Projesi" kapsamında 1 inci aşama denetimi yapılmıştır.

1 inci aşama denetiminde tespit edilen eksik hususlar;

- a) Cebri havalandırma sistemi, desandreler yeni sürüldüğü için henüz kurulmamış,
- b) Havalandırma planında; hava ölçüm istasyonu, hava kapıları, hava akış yönü, barajların yerleri, pervanelerin kapasiteleri ve çalışılan yerlere gelen hava miktarları gösterilmemiş,
- c) Riskleri belirleyen sağlık ve güvenlik dokümanı henüz hazırlanmamış,
- d) Ocak şartlarına göre hazırlanmış tahkimat yönergesi yok,
- e) Pervanelerin bulunduğu bölümde paratoner tesisatı yok,
- f) İşçiler Karbon monoksit maskesi taşımamakta,
- g) Ocaklarda her vardiyada gaz ölçümü yapılarak havalandırma defterine yazılmamakta,
- h) Sürekli gaz ölçümü yapan ve sesli ikaz veren gaz izleme cihazı yok,
- ı) Tamir-tarama sırasında işçilerin uyması gereken kurallar konusunda işçiler bilgilendirilmemiş,
- j) Kama ve fırça sayısı ile özelliği olan bölgelerde (kavşak noktaları) fırçaların nasıl vurulacağı ve malzemenin özelliği konusunda belli bir kural uygulanmamakta, şeklindedir.

Tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için işyerine herhangi bir süre verilmemiştir. İşyeri proje kapsamında 1. aşama denetime alınmış, 2. aşama denetimi yapıldıktan sonra, yazılacak raporda yapılacak işlem belirtilecektir.

Tüm sektörler göz önüne alındığında, Bakanlığımızca en sık denetimler Maden işletmelerinde yapılmaktadır. Buna göre, yılda en az 1 kez denetimlerinin yapılmasına özen gösterilmektedir.

Bakanlığımızca yapılan denetimler sonucu; iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine ilişkin idari para cezaları, 4857 sayılı İş Kanunun 98 ile 107 nci maddeleri arasında belirtilmiş olup idari para cezaları her yıl yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılmaktadır. Buna göre, 2009 yılı için alınmayan her iş sağlığı ve güvenliği önlemi için 224,00 TL, alınmayan ağır ve tehlikeli işler raporu için işçi başına 224,00 TL, işyeri hekimi ve iş sağlığı ve güvenliği uzmanı çalıştırmamaya ilişkin 1.120,00 TL olup Maliye Bakanlığının tebliği çerçevesinde belirlendiği yüzde 2,2 yeniden değerlendirme oranına uygun olarak 2010 yılı için yeniden düzenlenmiştir.

Bakanlığımız iş müfettişleri tarafından tüm işyerlerinde işçilerin çalıştıkları tüm yerler bizzat yerinde görülmek suretiyle denetimler yapılmaktadır. Bu bağlamda, yer altı ve yer üstünde faaliyet gösterilen tüm mahaller ve burada çalışan tüm işçiler denetim kapsamına alınmaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere, projenin kapsamı iş sağlığı ve güvenliğine yöneliktir.

Maden ocaklarında yapılan denetimlerde, şimdiye kadar herhangi bir kayıtdışılık tespit edilmemiştir. Tespit edildiği durumda da, Sosyal Güvenlik Kurumuna gerekli bildirimler yapılacaktır.

